

**ARKADIUSZ DOMASZK, SDB**

Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

e-mail: a.domaszko@uksw.edu.pl

ORCID 0000-0002-7118-3102

## **Habilitacja ks. dra Rafała Kamińskiego**

Rada Dyscypliny Naukowej Instytutu Prawa Kanonicznego w Uchwale z dnia 20 listopada 2024 r. powołała skład komisji habilitacyjnej w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego ks. dr Rafałowi Kamińskiemu. Komisja pracowała pod przewodnictwem ks. dr hab. Ambrożego Skorupy, prof. ucz., Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II. W składzie komisji znajdowali się trzech recenzenci wyznaczeni przez Radę Doskonałości Naukowej: ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie; ks. prof. dr hab. Wojciech Góralski, Akademia Mazowiecka w Płocku; ks. dr hab. Wiesław Kraiński, prof. ucz., Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. Z kolei Rada Dyscypliny Naukowej Instytutu Prawa Kanonicznego wyznaczyła następujące osoby: recenzent – ks. dr hab. Kazimierz Dullak, prof. ucz., Uniwersytet Szczeciński; członek Komisji – ks. dr hab. Marek Saj, prof. ucz., Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie; sekretarz Komisji – ks. dr hab. Arkadiusz Domaszko, prof. ucz., Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

Komisja pracowała zgodnie z wytycznymi ustawy z 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 1571). Po zebraniu recenzji i opinii członków komisji, jej przewodniczący zwołał posiedzenie komisji na dzień 27 lutego 2025 r., w siedzibie Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (UKSW), ul. Dewajtis 5. Posiedzenie komisji było połączone z kolokwium habilitacyjnym ks. dra Rafała Kamińskiego. Kolokwium miało charakter

publiczny i stacjonarny. Posiedzenie rozpoczął przewodniczący komisji – ks. dr hab. Ambroży Skorupa prof. ucz. Następnie sekretarz przedstawił osobę ks. dr Rafała Kamińskiego i jego dorobek.

W dalszej kolejności ks. dr Rafał Kamiński przedstawił komisji swoje osiągnięcia naukowe, działalność dydaktyczną, organizacyjną i popularyzatorską oraz monografię będącą podstawą wniosku o nadania stopnia doktora habilitowanego, tj. *Narcyzm wrażliwy i jego wpływ na zdolność do zawarcia małżeństwa kanonicznego*, Wydawnictwo Naukowe UKSW, Warszawa 2024, ss. 272. Zainteresowania badawcze ks. dr Rafała Kamińskiego koncentrują się wokół kanonicznego prawa małżeńskiego: materialnego i procesowego, prawa kościelnego w odniesieniu do środków społecznej komunikacji oraz kanonicznego prawa karnego.

Celami badawczymi jego zasadniczej rozprawy – *Narcyzm wrażliwy i jego wpływ na zdolność do zawarcia małżeństwa kanonicznego* – są: a) ukazanie dorobku psychologii i psychiatrii w dziedzinie narcyzmu wrażliwego; b) ukazanie procesu recepcji osiągnięć tych nauk w kanonistycznym namyśle nad podejmowanym zagadnieniem, a zwłaszcza w zakresie niezdolności konsensualnej; c) analiza orzecznictwa rotalnego pod kątem tytułów prawnych, z których prowadzone były sprawy o stwierdzenie nieważności małżeństwa.

Ks. dr Rafał Kamiński jest ponadto autorem innych monografii, rozdziałów w monografiach naukowych, artykułów naukowych, recenzji publikacji, sprawozdań, recenzji wydawniczych. Habilitant występował na krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych, udzielał się w komitetach organizacyjnych i naukowych konferencji krajowych lub międzynarodowych, uczestniczył w pracach zespołów badawczych. Ks. dr Rafał Kamiński jest członkiem w międzynarodowych i krajowych towarzystwach naukowych; ponadto uczestniczył w stażach w instytucjach naukowych, w tym zagranicznych.

Po dokonanej przez habilitanta autoprezentacji jako pierwszy swoją recenzję przedstawił ks. prof. dr hab. Wojciech Góralski. Podkreślił on, że za nadaniem kandydatowi stopnia doktora habilitowanego przemawiają przede wszystkim dokonania w pracy badawczej. Jego

dorobek uzyskany po otrzymaniu stopnia naukowego doktora jest bogaty, zwłaszcza w zakresie prawa małżeńskiego. W dorobku naukowym kandydata na szczególne wyróżnienie zasługuje monografia pt. *Narcyzm wrażliwy i jego wpływ na zdolność do zawarcia małżeństwa kanonicznego*. To oryginalne studium z zakresu kanonicznego prawa małżeńskiego (materialnego), wymagające uwzględnienia również aspektu psychologiczno-psychiatrycznego, zostało poświęcone szczególnemu zaburzeniu osobowości, które może powodować niezdolność konsensualną, a tym samym nieważność małżeństwa. Autor sięgnął do badań wielu psychologów i psychiatrów. „Materiał” badawczy w postaci niemal trzydziestu wyroków Roty Rzymskiej (niepublikowanych) pozwolił kandydatowi ukazać uniezdalniający charakter narcystycznego (wrażliwego) zaburzenia osobowości. Pracę tę należy ocenić wysoko: jako oryginalne studium w przedmiocie wpływu narcyzmu wrażliwego na zdolność do zawarcia małżeństwa kanonicznego. Za znaczące dokonania naukowe kandydata należy uznać cały jego pozostały dorobek naukowy, w tym inne monografie. Również cenne są jego dokonania organizacyjne. W całości dorobek jest wyróżniający.

Następny recenzent – ks. dr hab. Kazimierz Dullak prof. ucz. powiedział, że studium wpływu narcyzmu wrażliwego na przyczynę niezdolności konsensualnej jest odważnym krokiem badawczym wypełniającym deficyt w tej materii, w literaturze kanonistycznej. Narcyzm zarówno w literaturze kanonistycznej, jak i praktyce jurysprudencji występuje pod pojęciem: narcystyczne zaburzenie osobowości. Lektura monografii odsłania bogactwo podjętych wątków. Warto zwrócić uwagę na zawartość bibliograficzną opracowania monografii; wielkim atutem jest fakt, że autor skorzystał przede wszystkim z literatury przedmiotu prawa kanonicznego w językach obcych. Krytyczna analiza rozprawy habilitacyjnej ks. dra Rafała Kamińskiego uwidoczniała zawarte w niej walory stanowiące solidną podstawę do stwierdzenia, że recenzowana rozprawa jest pracą dojrzałą, samodzielnią i twórczą, a także poprawną pod względem metodologicznym. Można uznać, że stanowi ona znaczący wkład we współczesne badania kanoniczne. Zainteresowania naukowe ks. doktora obejmują

także inne obszary badawcze prawa kanonicznego. Cechą wspólną wszystkich artykułów jest ich starannie dopracowana struktura. Język, którym posługuje się autor ocenianego dorobku naukowego jest bardzo przystępny, precyzyjny, adekwatny oraz łatwy w odbiorze dla osób spoza środowiska kanonistycznego. Recenzent zwrócił też uwagę na aktywność naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni. Całościowy dorobek naukowy ks. dra Rafała Kamińskiego cechują niezbędne dla naukowych badań: otwartość, rzetelność i obiektywizm w ich prezentacji. Są to teksty wartościowe ze względów merytorycznych, posiadają ważny walor edukacyjny dla środowiska kanonicznego, jak również szerzej – kościelnego. Wszystko to w poważnym zakresie potwierdza samodzielność naukową autora.

Kolejny recenzent ks. dr hab. Wiesław Kraiński prof. ucz. wskazał na monografię naukową pt. *Narcyzm wrażliwy i jego wpływ na zdolność do zawarcia małżeństwa kanonicznego*. Jest to nowatorskie opracowanie interdyscyplinarne, łączące prawo kanoniczne, psychologię oraz psychiatrię, które wypełnia istotną lukę badawczą w kanonistyce. Autor podjął temat dotąd rzadko analizowany w literaturze prawno-kanonicznej, tj. wpływ narcyzmu wrażliwego na zdolność konsensualną w małżeństwie kanonicznym. W sposób szczegółowy przeanalizował orzecznictwo Trybunału Roty Rzymskiej, podkreślając ewolucję podejścia do tej problematyki w świetle kan. 1095 KPK/83. Praca ks. dra Rafała Kamińskiego cechuje się wysokim poziomem merytorycznym, wnikliwością analityczną oraz szerokim wykorzystaniem źródeł, w tym rzadkich wyroków sądowych i współczesnej literatury psychologicznej. Treść monografii wskazuje jej nowatorstwo i wartość praktyczną dla środowiska kanonistycznego, zwłaszcza w kontekście pracy sądów kościelnych i kanonicznych procesów małżeńskich. Ks. dr Rafał Kamiński wykazał się też intensywną i systematyczną działalnością naukową. Opublikował szereg artykułów i rozdziałów w monografiach. Warto podkreślić jego współpracę z instytucjami takimi jak Papieski Uniwersytet Gregoriański, Uniwersytet św. Krzyża w Rzymie oraz Wydziały Teologiczne w Lugano i we Florencji. Jego działalność naukowa została potwierdzona udziałem w licznych konferencjach i sympozjach międzynarodowych.

Ks. dr Rafał Kamiński od lat aktywnie angażuje się w działalność dydaktyczną i organizacyjną. Ponadto pełni urząd sędziego w Sądzie Metropolitalnym Warszawskim. Biorąc pod uwagę osiągnięcia naukowe i dydaktyczne, a także działalność organizacyjną, ks. dr Rafał Kamiński spełnia wszystkie wymagania ustawowe dotyczące nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk prawnych, w dyscyplinie prawo kanoniczne.

Ostatni recenzent – ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut, oceniając monografię naukową podkreślił, że ogólnie należy powiedzieć, iż mamy do czynienia z kompetentnym badaniem naukowym, które oparte zostało na bogatej literaturze przedmiotu, przede wszystkim zagranicznej, oraz na dokładnej analizie wyroków Trybunału Apostolskiego Roty Rzymskiej. Niewątpliwie analiza naukowa narcyzmu wrażliwego oraz analiza wielu wyroków rotalnych wymagały od autora monografii sporego wysiłku badawczego i dokładnej analizy wydanych orzeczeń. Jest to niewątpliwie interesujące, ważne i w dużej mierze pionierskie badanie naukowe wypełniające jednocześnie lukę nie tylko w polskiej kanonistyce. Ponadto zapoznanie się z tą monografią jest dużą pomocą dla pracowników sądownictwa kościelnego, winna mieć ona także oddziaływanie społeczne. Habilitant systematycznie po uzyskaniu stopnia doktora publikował efekty prowadzonych badań, które stanowią niezależny obszar badawczy w relacji do przedstawionej monografii; jak również wykazał się bogatą aktywnością naukową w różnych podmiotach, także zagranicznych. Habilitant w swoich wielokierunkowych badaniach podejmuje tematy współczesne i niewątpliwie aktualne, w dużej mierze związane z kanonicznym procesem małżeńskim i jego współczesną reformą.

Po przedstawieniu wszystkich recenzji, głos zabrał przewodniczący komisji ks. dr hab. Ambroży Skorupa prof. ucz., który stwierdził, że przedmiotowa monografia stanowi wybitny dorobek naukowy w dyscyplinie prawa kanonicznego. Autor wykazuje pogłębioną znajomość doktryny kanonicznego prawa małżeńskiego, jurysprudencki rotalnej oraz znajomość psychologii. Kolejny obszar badawczy habilitanta dotyczy prawa kościelnego w odniesieniu do środków społecznej komunikacji, prawa małżeńskiego oraz kanonicznego prawa karnego.

Udział w stażach, kongresach i konferencjach naukowych o zasięgu światowym i lokalnym, potwierdza jego naukowe zaangażowanie.

Następnie głos zabrali pozostali członkowie komisji. Ksiądz dr hab. Marek Saj prof. ucz., oświadczył, że obszerny dorobek naukowy i poszczególne publikacje cechuje bardzo duża wartość naukowa i merytoryczna. Wnoszą one istotny wkład w dyscyplinę naukową prawo kanoniczne. Nie tylko w obszarze prawa małżeńskiego, ale także prawa karnego. Opublikowane teksty są oryginalnymi i solidnymi opracowaniami. Do pracy ściśle naukowej należy dodać działalność popularyzującą dyscyplinę naukową; wielopłaszczyznową działalność dydaktyczną i organizacyjną, a także liczne piastowane urzędy i funkcje oraz otrzymane nagrody i wyróżnienia.

Ksiądz dr hab. Arkadiusz Domaszk prof. ucz. również zauważył, że zainteresowania badawcze ks. dra Rafała Kamińskiego koncentrują się wokół wielu zakresów prawa kościelnego. Jego publikacje naukowe cechuje bardzo duża wartość naukowa i merytoryczna. Są to teksty oryginalne, dobrze opracowane. Należy też zauważyć udział w organizacji konferencji naukowych; następnie współpracę z otoczeniem społecznym i gospodarczym; udział w zespołach badawczych; staże naukowe, oraz zaangażowanie w zespole redakcyjnym wydziałowego czasopisma naukowego.

W dalszym przebiegu kolokwium nastąpiła dyskusja. Recenzenci i członkowie komisji zadali pytania habilitantowi. W większości dotyczyły one kanonicznego prawa małżeńskiego, jak niezdolności konsensualnej, wolności wyboru lub zaburzeń tej wolności, roli biegłych w procesie małżeńskim, potrzeby dokształcania biegłych, obecności adwokata w procedurze procesu kanonicznego, problematykę *nihil obstat* w świecie Internetu.

Po zakończonych pytaniach przewodniczący zarządził dyskusję oraz postawił wniosek o przyjęcie uchwały. Wszyscy członkowie komisji podkreślili kompetencje habilitanta, wyrażali uznanie dla jego osiągnięć i pozytywnie oceniali cały jego dorobek oraz odpowiedzi udzielone w trakcie kolokwium. Komisja oceniła, że cały dorobek naukowy habilitanta stanowi znaczący wkład w rozwój nauki prawa kanonicznego i spełnia wymogi ustawowe określone w art. 219 ust. 1

pkt 1-3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Działając na podstawie art. 221 ust. 10 powyższej ustawy, komisja habilitacyjna podjęła uchwałę w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie: prawo kanoniczne ks. dr. Rafałowi Kamińskiemu. Decyzję podjęto jednomyślnie w głosowaniu jawnym. Przewodniczący potwierdził podjęcie powyższej uchwały, rekomendując to Radzie Dyscypliny Naukowej Instytutu Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

Z kolei Rada Dyscypliny Naukowej Instytutu Prawa Kanonicznego w dniu 4 marca 2025 r. przyjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie: prawo kanoniczne ks. dr. Rafałowi Kamińskiemu. Tym samym ks. dr. Rafał Kamiński uzyskał stopień doktora habilitowanego, wieńcząc dotychczasowy etap pracy naukowej. Wypada wyrazić życzenie, aby ks. dr. hab. Rafał Kamiński nadal owocnie pracował w dyscyplinie naukowej prawo kanoniczne oraz na wielu polach jego aktywności dydaktycznej i organizacyjnej.